

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.8.2016
COM(2016) 544 final

2013/0141 (COD)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 294 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie

týkající se

**postoje Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o
ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin**

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU

podle čl. 294 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie

týkající se

**postoje Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o
ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin**

1. SOUVISLOSTI

Datum předložení návrhu Evropskému parlamentu a Radě 6. května 2013
(dokument COM (2013) 267 final – 2013/0141 COD):

Datum vydání stanoviska Evropského hospodářského a sociálního 10. prosince 2013
výboru:

Datum přijetí postoje Evropského parlamentu v prvním čtení: 15. dubna 2014

Datum předložení pozměněného návrhu *

Datum přijetí postoje Rady: 18. července 2016

- * S ohledem na vývoj neformálních jednání mezi Radou a Evropským parlamentem po prvním čtení v Evropském parlamentu Komise nepřipravila pozměněný návrh, ale vyjádřila své názory na pozměňovací návrhy Parlamentu ve sdělení s názvem „*Communication de la Commission sur les suites données aux avis et résolutions adoptés par le Parlement européen lors de la session d'avril 2014*“ (dokument SP (2014)471), který byl zaslán Evropskému parlamentu dne 7. července 2014.

2. CÍL NÁVRHU KOMISE

Návrhem se zrušují a nahrazují právní předpisy Unie týkající se ochranných opatření proti škodlivým organismům rostlin, které tvoří směrnice 2000/29/ES o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství a šest dalších směrnic týkajících se opatření na ochranu zdraví rostlin a škodlivých organismů. Současný legislativní rámec je v platnosti od roku 1977 a bylo třeba ho upravit s ohledem na nové výzvy spojené s nárůstem obchodu a změnou klimatu. Návrh byl součástí balíčku revizí v oblasti zdraví rostlin, zdraví zvířat, úředních kontrol týkajících se rostlin, zvířat, potravin a krmiv a v oblasti výdajů Unie na tyto politiky.

Návrh se týká posouzení a řízení rizik škodlivých organismů. Tyto škodlivé organismy jsou klasifikovány jako karanténní škodlivé organismy a regulované nekaranténní škodlivé organismy v souladu s kritérii mezinárodních norem.

Karanténní škodlivé organismy se dále dělí na karanténní škodlivé organismy Unie (použitelné pro celé území Unie) a karanténní škodlivé organismy chráněné zóny (použitelné pouze pro konkrétní chráněné zóny). Tyto škodlivé organismy se zařadí na seznam pouze na základě posouzení rizik v souladu s mezinárodními normami. Bylo rovněž navrženo, aby 10 % karanténních škodlivých organismů Unie, které mají nejzávažnější hospodářské, sociální nebo environmentální dopady, bylo klasifikováno jako prioritní škodlivé organismy, na něž se budou vztahovat přísnější požadavky v souvislosti s průzkumy a akčními plány eradikace.

Návrh zavádí nové a konkrétnější povinnosti týkající se hlášení výskytu škodlivých organismů všemi stranami (příslušnými orgány, profesionálními provozovateli, jakož i soukromými osobami). Dále zavádí nová a konkrétnější pravidla týkající se eradikace škodlivých organismů, průzkumů, víceletých plánů sledování, pohotovostních plánů, simulačních cvičení v souvislosti s prioritními škodlivými organismy. Dále se v návrhu zavádějí dočasná opatření týkající se škodlivých organismů, jež dosud nejsou uvedeny na seznamu karanténních škodlivých organismů Unie, přísnější vnitrostátní opatření za účelem eradikace a také výjimky pro vědecké účely, pokusy, selekci odrůd, šlechtění nebo výstavy.

Návrh dále zavádí proaktivnější systém týkající se dovozu rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů a jejich přemísťování na území Unie v případech, kdy by tyto rostliny, rostlinné produkty či jiné předměty mohly být hostitelem takových škodlivých organismů a představovat nepřijatelné fytosanitární riziko. Návrh také zjednodušuje pravidla certifikace tím, že požaduje jednotný rostlinolékařský pas pro všechny rostliny k pěstování. Navíc zavádí předvývozní osvědčení, které zajišťuje lepší koordinaci mezi členskými státy v případě rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů přemísťovaných mezi členskými státy předtím, než jsou vyvezeny do států mimo EU.

Návrh si klade za cíl vytvoření lepší regulace, neboť zjednodušuje pravidla pro vytváření seznamů všech škodlivých organismů (karanténních i regulovaných nekaranténních) podle jediného právního rámce. Zavádí také jasnější a podrobnější pravidla pro reakci na vznik ohnisek výskytu škodlivých organismů a harmonizuje a vyjasňuje požadavky pro certifikaci regulovaných komodit v souvislosti s jejich dovozem do EU a jejich pohybem na území Unie. Kromě toho zavádí transparentnější pravidla v souvislosti s posouzením a řízením fytosanitárních rizik.

3. PŘIPOMÍNKY K POSTOJI RADY

3.1 Obecné připomínky

Návrh Komise byl Evropskému parlamentu a Radě předložen dne 6. května 2013. Evropský parlament přijal svůj postoj v prvním čtení dne 15. dubna 2014 a podpořil hlavní cíle návrhu Komise. Evropský parlament zejména souhlasil s klasifikací škodlivých organismů, s opatřeními týkajícími se hlášení, eradikace, průzkumů, pohotovostních plánů, simulačních cvičení, s potřebou proaktivnějšího systému dovozu a nového přístupu v oblasti certifikace rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů. Evropský parlament navrhl zrušení prahové hodnoty horních deseti procent pro prioritní škodlivé organismy, předložil několik pozměňovacích návrhů týkajících se přísnějších požadavků na dovoz a tranzit rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů a zároveň inicioval ohlašovací povinnost v souvislosti s rozšířením působnosti rostlinolékařských pasů a dopadem opatření pro dovoz. Evropský parlament

také navrhl zahrnout všechny regulované škodlivé organismy do příloh nařízení.

Postoj Evropského parlamentu obsahoval 136 pozměňovacích návrhů oproti původnímu návrhu Komise.

Komise nevydala žádný pozměněný návrh. Ve sdělení „*Communication de la Commission sur les suites données aux avis et résolutions adoptés par le Parlement européen lors de la session d'avril 2014*“ (dokument SP (2014(471) zaslaném Evropskému parlamentu dne 7. července 2016 Komise uvedla, že by mohla přijmout zcela, částečně, v zásadě nebo pod podmínkou přeformulování 50 ze 136 pozměňovacích návrhů, které podle názoru Komise její návrh vyjasňují nebo zdokonalují a jsou v souladu s jeho obecnými cíli.

Po přijetí postoje Evropského parlamentu v prvním čtení pokračovala neformální jednání mezi delegacemi Evropského parlamentu, předsednictví Rady a Komise s cílem uzavřít dohodu ve stadiu společného postoje (dále jen „dohoda na začátku druhého čtení“).

Tato jednání byla úspěšná a jejich výsledek se odráží ve společném postoji Rady, který byl přijat kvalifikovanou většinou. Komise se domnívá, že společný postoj Rady odráží původní cíle návrhu Komise a zohledňuje mnoho otázek, na kterých záleží Evropskému parlamentu. Ačkoliv se v určitých prvcích společný postoj liší od původního návrhu Komise, má Komise za to, že společný postoj představuje pečlivě vyvážený kompromis, a je přesvědčená, že zahrnuje všechny otázky, jež Komise považovala při přijímání svého návrhu za podstatné.

3.2 Pozměňovací návrhy Evropského parlamentu přijaté Komisí a začleněné zcela, částečně nebo v zásadě do postoje Rady v prvním čtení

Informování příslušných profesionálních provozovatelů v souvislosti s pohotovostními plány. Evropský parlament předložil pozměňovací návrh (č. 56), který stanoví, že členské státy své pohotovostní plány na požádání sdělí Komisi a ostatním členským státům a „informují všechny příslušné provozovatele“. Informování všech příslušných provozovatelů je přínosné doplnění, které bylo přijato Komisí i Radou a bylo zahrnuto do znění nařízení.

Zapojení zúčastněných stran do simulačních cvičení. Evropský parlament předložil pozměňovací návrh (č. 57), který stanoví, že tato cvičení se uskuteční s ohledem na všechny dotčené prioritní škodlivé organismy v přiměřeném časovém období a „za účasti příslušných zúčastněných stran“. Zapojení příslušných zúčastněných stran je přínosné doplnění, které bylo přijato Komisí i Radou.

3.3 Pozměňovací návrhy Evropského parlamentu zamítnuté Komisí a začleněné zcela, částečně nebo v zásadě do postoje Rady v prvním čtení

Vypuštění prahové hodnoty 10 % pro prioritní škodlivé organismy. Evropský parlament považuje uvedenou horní prahovou hodnotu 10 % celkového počtu karanténních škodlivých organismů Unie za svévolnou, a proto navrhuje ji zrušit (pozm. návrh č. 40). Komise pozměňovací návrh zamítla, aby zajistila, že při sestavování seznamu prioritních škodlivých organismů bude dodržován princip stanovování priorit. Rada na pozměňovací návrh přistoupila a hranice 10 % byla z nařízení vypuštěna. Komise tento postoj může přijmout v zájmu kompromisu a proto, že princip stanovování

priorit bude možné i nadále dodržet, aniž by byla právními předpisy určena konkrétní hodnota.

Podávání zpráv o rostlinolékařských pasech. Evropský parlament zavedl pozměňovací návrh stanovující Komisi povinnost podávat zprávu Evropskému parlamentu a Radě o zkušenostech získaných při rozšiřování systému rostlinolékařských pasů na veškeré přemísťování rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů na území Unie. Tato zpráva musí obsahovat jasnou analýzu nákladů a přínosů pro provozovatele [pozm. návrh č. 108 a 109]. Komise tento pozměňovací návrh zamítla, protože při posouzení dopadů bylo vyhodnoceno, že rozšíření oblasti působnosti rostlinolékařských pasů na veškeré rostliny k pěstování nebude mít významný dopad na provozovatele ani na obchod s rostlinami. Rada tento pozměňovací návrh přijala. Komise může přijmout postoj Rady v duchu kompromisu.

Podávání zpráv o opatřeních souvisejících s dovozem. Evropský parlament navrhl, aby Komise měla povinnost předkládat Evropskému parlamentu a Radě zprávu, jejíž součástí bude analýza nákladů a přínosů a která se bude týkat prosazování opatření souvisejících s dovozem na území Unie a účinnosti těchto opatření (pozm. návrh č. 98). Rada tento pozměňovací návrh přijala. Komise sice původně tento pozměňovací návrh Evropského parlamentu zamítla, protože ho považovala za příliš zatěžující, ale znění v podobě, v jaké bylo přejato do postoje Rady, může přijmout v zájmu nalezení kompromisního řešení.

3.4 Pozměňovací návrhy Evropského parlamentu, které byly přijaty Komisí zcela, částečně nebo v zásadě, ale nebyly začleněny do postoje Rady v prvním čtení

Některé méně významné změny byly Komisí přijaty částečně, ale nebyly výslovně začleněny do konečného postoje Rady, protože se v průběhu jednání staly nadbytečnými, byly již vyjasněny jinde nebo jsou do návrhu začleněny implicitně (např. pozm. návrh č. 43, 44, 45, 46, 51, 52, 53).

3.5 Pozměňovací návrhy Evropského parlamentu zamítnuté Komisí a nezačleněné do postoje Rady v prvním čtení

Zahrnutí nepůvodních invazních druhů do definice škodlivých organismů. Evropský parlament navrhl zahrnout nepůvodní invazní druhy do definice škodlivých organismů (pozm. návrh č. 19). Komise tento pozměňovací návrh zamítla, protože by takovým rozšířením působnosti došlo k překrývání s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. Dále by tento pozměňovací návrh vedl k přetížení dostupných zdrojů v souvislosti s posuzováním a zvládáním škodlivých organismů. Takové rozšíření působnosti zamítla i Rada, která ale souhlasila s tím, že mezi „škodlivé organismy“ budou za určitých podmínek zařazeny neparazitické rostliny (viz 3.6).

Uvádění seznamu škodlivých organismů v příloze nařízení namísto v prováděcím aktu. Evropský parlament navrhl pozměňovací návrh, podle kterého by se veškeré škodlivé organismy uváděly v přílohách nařízení (např. pozm. návrh č. 14, 30 a 31). Komise tento pozměňovací návrh zamítla. Domnívá se, že podstatným prvkem působnosti nařízení jsou kritéria, jimiž se řídí sestavování seznamu škodlivých organismů, a nikoli samotný seznam,

který je přechodný. Status škodlivých organismů se v seznamech často mění a je také spojený s opatřeními proti těmto škodlivým organismům a s konkrétními třetími zeměmi nebo členskými státy. Škodlivé organismy by tudíž měly být zařazovány na seznam v prováděcích aktech, a nikoli v přílohách nařízení. Rada tento pozměňovací návrh rovněž zamítla s tímž odůvodněním.

Příslušné orgány mají mít právo užívat izolaci namísto eradikace. Evropský parlament ve svém pozměňovacím návrhu navrhl, aby měly příslušné orgány možnost samostatně rozhodnout o izolaci karanténních škodlivých organismů Unie namísto jejich eradikace, a to v případech, kdy se domnívají, že eradikace těchto organismů není možná (pozm. návrh č. 47). Komise tento pozměňovací návrh zamítla, protože pro fyto-sanitární ochranu území Evropské unie je důležité, aby eradikace nadále byla pro příslušné orgány jedinou možností. Izolace má být povolena pouze tehdy, je-li o ní rozhodnuto prostřednictvím prováděcího rozhodnutí Komise na úrovni Unie. Rada tento pozměňovací návrh rovněž zamítla na základě téhož odůvodnění.

Koordinace odškodnění pro profesionální provozovatele. Evropský parlament předložil pozměňovací návrh, podle kterého by členské státy v případě, že odškodňují profesionální provozovatele za hodnotu rostlin, rostlinných produktů nebo jiných předmětů zničených v rámci eradikačních opatření zavedených na přeshraničním území, měly zajistit, aby příslušné odškodnění bylo koordinováno mezi dotčenými členskými státy a aby nedocházelo k nevhodnému narušení trhu (pozm. návrh č. 48). Komise tento pozměňovací návrh zamítla, protože se toto doplnění netýká předmětu tohoto návrhu, ale finanční regulace opatření přijatých Komisí, a vzhledem k jeho deklaratorní povaze je v rozporu s pravidly o legislativní technice. Rada návrh rovněž zamítla na základě téhož odůvodnění.

Přísné požadavky na fyto-sanitární tranzit. V případě rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů při tranzitu přes území Unie navrhuje Evropský parlament přísnější požadavky, včetně užití úředně schválené fyto-sanitární plomby a důkladného dohledu nad takovým pohybem (pozm. návrh č. 91, 92). Komise tyto pozměňovací návrhy zamítla, protože je považovala za příliš zatěžující a neúměrné potenciálnímu fyto-sanitárnímu riziku těchto komodit. Rada tento pozměňovací návrh rovněž zamítla na základě téhož odůvodnění a také proto, že ustanovení o tranzitu budou pokryta horizontálně novým nařízením o úředních kontrolách (COM (2013) 265 final – 2013/0140 COD).

Konzultace s poradní skupinou. Evropský parlament předložil pozměňovací návrh, který stanoví, že Komise má provádět konzultace s poradní skupinou pro potravinový řetězec a zdraví zvířat a rostlin, která byla zřízena rozhodnutím Komise 2004/613/ES. Tato poradní skupina má poskytovat vstupy při přípravě prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci (pozm. návrh č. 113). Komise tento pozměňovací návrh zamítla, protože takový postup nemá být stanoven v právním aktu, ale má být ponechán na volném uvážení Komise. Komise otázky zdraví rostlin konzultuje s uvedenou poradní skupinou pravidelně a v roce 2013 byla v rámci poradní skupiny pro tyto účely zřízena stálá pracovní skupina pro rostliny. Rada tento pozměňovací návrh rovněž zamítla na základě téhož odůvodnění.

3.6 Nová ustanovení zavedená Radou

Rada předložila řadu pozměňovacích návrhů k téměř každému článku návrhu. Většina těchto pozměňovacích návrhů představuje další rozvinutí ustanovení návrhu a zavádí nový nebo zásadně pozměněný přístup. Následující ustanovení nicméně doplňují působnost nebo požadavky stanovené v návrhu.

Zahrnutí neparazitických rostlin do definice škodlivých organismů. Návrh z definice škodlivých organismů vylučoval neparazitické rostliny. Rada doplnila ustanovení, podle kterého v případech, kdy existuje důkaz, že neparazitické rostliny (s výjimkou invazních nepůvodních druhů) představují fyto-sanitární riziko se závažným hospodářským, sociálním nebo environmentálním dopadem na území Unie, lze tyto neparazitické rostliny považovat za rostliny škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům (tzn. za škodlivé organismy). Komise tento pozměňovací návrh v zájmu kompromisu přijala.

Dočasné chráněné zóny. Rada doplnila ustanovení, podle kterého Komise může uznat dočasnou chráněnou zónu, na niž se pak použijí podmínky běžných chráněných zón. Místo tříletého průzkumu požadovaného v případě běžných chráněných zón bude pro vytvoření dočasné zóny požadován průzkum pouze jednoletý. Uznávání dočasné chráněné zóny nebude platit déle než tři roky od uznání a po třech letech automaticky vyprší. Komise ustanovení přijala, protože by mohlo zajistit flexibilnější přístup k vytváření chráněných zón.

Dovoz vysoce rizikových rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů. Rada navrhla, aby v případě, kdy z předběžného posouzení vyplne, že rostlina, rostlinný produkt či jiný předmět, které pocházejí ze třetí země a které nepodléhají jiným požadavkům, představují pro území Unie nepřijatelně vysoké riziko jakožto škodlivé organismy, budou se nazývat „vysoce riziková rostlina“, „vysoce rizikový rostlinný produkt“ nebo „vysoce rizikový jiný předmět“ a jejich dovoz na území Unie bude zakázán. Zmiňované předběžné posouzení bude s ohledem na dotčenou rostlinu, rostlinný produkt či jiný předmět zohledňovat jistá předepsaná kritéria. Komise přijme prováděcí akt, v jehož rámci na přiměřené taxonomické úrovni stanoví předběžný seznam vysoce rizikových rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů a podle potřeby i dotčených třetích zemí, skupiny třetích zemí nebo konkrétních oblastí třetí země. Tento seznam může být pozměněn, pokud úplné posouzení rizik ukáže, že by tyto rostliny, rostlinné produkty či jiné předměty měly být deregulovány nebo by měly podléhat zákazům nebo zvláštním opatřením podle tohoto nařízení. Komise tento pozměňovací návrh přijala v zájmu kompromisu a proto, že může zajistit proaktivní dovozní politiku v souladu s Dohodou Světové obchodní organizace o uplatňování sanitárních a fyto-sanitárních opatření.

Pravidla pro dřevěný obalový materiál. Rada doplnila konkrétnější pravidla pro dovoz dřevěného obalového materiálu na území Unie, jeho přemísťování v rámci Unie a z Unie. Takovýto dovoz a přemísťování musí výslovně dodržovat příslušné mezinárodní normy (norma ISPM č. 15 Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin (IPPC)). Komise tento pozměňovací návrh přijala, protože zajistí jasnější pravidla týkající se dřevěného obalového materiálu.

Izolační zařízení. S cílem doplnit ustanovení návrhu o karanténních stanicích, přidala Rada také soubor ustanovení týkajících se izolačních zařízení, jelikož některé členské státy nemusí být schopny karanténní stanice zřizovat a řídit.

Komise tento pozměňovací návrh přijala, protože některým členským státům nabízí větší flexibilitu.

Fytosanitární osvědčení pro dovoz veškerých rostlin. Podle návrhu Komise smějí být živé rostliny (včetně celých rostlin, plodů, zeleniny, řezaných květin atd.), které podléhají zvláštním požadavkům v oblasti dovozu, dováženy na území Unie pouze tehdy, pokud budou mít rostlinolékařské osvědčení. Rada působnost této povinnosti rozšířila. Doplnila ustanovení, podle kterého Komise prostřednictvím prováděcího aktu stanoví, že se tato povinnost bude vztahovat na veškeré rostliny (a nikoli jen na rostliny, pro které byly stanoveny požadavky pro oblast dovozu). Tento prováděcí akt však stanoví, že toto rostlinolékařské osvědčení není požadováno pro rostliny, u nichž z posouzení, které bude založené na důkazech týkajících se rizika výskytu škodlivých organismů a na zkušenostech s obchodem, vyplyne, že takové osvědčení není nutné. Toto posouzení zohlední určitá stanovená kritéria. Komise toto rozšíření působnosti rostlinolékařského osvědčení přijala, protože poskytne lepší přehled o dovezených rostlinách a také poskytne lepší fytosanitární záruky.

4. ZÁVĚR

Komise se domnívá, že společný postoj Rady, který byl přijat kvalifikovanou většinou, odráží původní cíle návrhu Komise a zohledňuje mnoho otázek, na kterých záleží Evropskému parlamentu. Ačkoliv se v určitých prvcích společný postoj Rady liší od původního návrhu Komise, má Komise za to, že společný postoj představuje pečlivě vyvážený kompromis, a je přesvědčena, že zahrnuje všechny otázky, které Komise při přijímání svého návrhu považovala za podstatné.

Z výše uvedených důvodů Komise společný postoj přijatý dne 18. července 2016 podporuje.